

Bygger elektronisk kompetansenettverk

Tannhelsetjenestens kompetansesenter Midt-Norge (TkMN) etablerer seg som et desentralisert nettverk hvor kunnskap, læring og informasjon utveksles elektronisk.

For de tre fylkeskommunene Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Møre og Romsdal ligger nærmeste odontologiske fakultet i henholdsvis Oslo og Bergen. Regionen har ingen egen produksjon av hverken tannleger eller tannpleiere, og knapt nok tannhelsesekretærer. På dette bakteppet bestemte politikerne at kompetansesenteret i Midt-Norge skulle velge en litt annen organisasjonsform enn de som til nå er etablert. Heller enn et fysisk senter som kompetansen flytter inn i, forblir spesialistene ute i sin praksis og driver direkte veiledning, behandlingsplanlegging og undervisning via avansert videokonferanseutstyr.

Ny organisering

Det er nedsatt en tverrfaglig arbeidsgruppe som i løpet av 2012 skal komme med en anbefaling og konkrete forslag til hvordan et desentralisert tverrfaglig tannhelsenettverk kan bygges. Arbeidsgruppa består av tannleger og spesialister både fra den offentlige og private tannhelsetjenesten i regionen, og samarbeidspartnere som Norsk Helsenett, Kompetansesenter for IT i helse- og sosialsektoren (KITH), Tannlegeforeningen, St. Olavs Hospital og NTNU. I 2013 skal det gjennomføres et pilotprosjekt basert på resultatene av dette arbeidet, og hvis erfaringene er positive, vil ordningen bres til de andre aktørene i regionen i 2014.

– TkMN skal ikke utvikle ny teknologi, men bruke godkjente og lett tilgjengelige tekniske løsninger som allerede eksisterer. Det er organiseringen og måten å jobbe på som blir anner-

Fredrik Sunde er daglig leder ved TkMN, som dekker de tre fylkene Sør- og Nord-Trøndelag samt Møre og Romsdal.

ledes, forteller daglig leder i TkMN, Fredrik Sunde.

– Vår oppgave blir å knytte til oss interne og eksterne samarbeidspartnere som kan hjelpe oss å nå målene våre, sier han.

Sammenlignet med de fire øvrige regionene, er kompetansesenter Midt-Norge sist ute med etableringen. Etter

en spennende men utfordrende prosjektperiode, tok det noe tid før lederformelt var på plass. Fredrik Sunde ble ansatt som daglig leder i september 2011, og arrangerte i januar et todagers arbeidsseminar for styret. Her ble det utarbeidet et strategidokument med hovedvekt på tre områder: spesialistutdanning og rekruttering av spesialister

til Midt-Norge, etablering av et desentralisert tverrfaglig odontologisk fagnettverk, og stimulering til klinisk nær forskningsaktivitet. Strategidokumentet har en tidshorisont på fire år.

Kompetansespredning

Å etablere et senter hvor de ansatte ikke har et felles fysisk samlingspunkt, vil naturlig nok by på en del utfordringer. Når den tverrfaglige kompetansen ikke er tilgjengelig på huset, men befinner seg på forskjellige steder ute i regionen, vil det stille store krav til organisering og utstyr for at aktørene skal kunne kommunisere på en trygg og effektiv måte. Det er viktig å opprette et levende og faglig sterkt fellesskap som allmenntannlegene ute i regionen lett kan komme i kontakt med når de trenger hjelp og bistand til kompliserte pasientforløp.

Administrasjonen skal bestå av en liten, fleksibel stab som skal jobbe prosjektbasert rettet mot det odontologiske miljøet ute i regionen. Tanken er at spesialisten, eller den erfarne allmenntannlegen, skal forbli i sin praksis. TkMN skal ikke misjonere for ytterligere sentralisering av tannleger til en av byene i regionen, og skal heller ikke drive pasientbehandling inne på kompetansesenteret. I stedet skal det etableres et samarbeid hvor TkMN kjøper spesialistenes tid og kyndighet.

– Vi skal være en aktør som sprer kompetanse gjennom det nettverket vi stiller til disposisjon. Allmenntannlegene skal få den nødvendige assistansen for å ivareta pasienten i sin praksis, og nettverket skal også drive desentralisert spesialistutdanning og klinisk nær forskning, sier Sunde.

Administrasjonen ønsker lokalisering i fysisk nærhet av et tverrfaglig og akademisk tannhelsefaglig miljø. Kunnskapssenteret, et bygg som er under oppføring på det nye integrerte universitetssykehuset i Midt-Norge, St. Olavs Hospital, kan på sikt være aktuelt når det står ferdig. Her vil TkMN bli samlokalisert med NTNU og profesorene som jobber ved kjeve- og ansiktskirurgisk avdeling, og kan knytte seg inn mot både det akademiske miljøet og forskningsmiljøet, i tillegg til det kliniske. Kompetansesenteret vil også være i umiddelbar fysisk nærhet

Fakta om TkMN

- Omfatter de tre fylkene Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Møre og Romsdal.
- Vil bli det eneste kompetansesenteret som hovedsakelig baserer seg på videokonferanse ved spesialistveiledning og undervisning.
- Starter et årelangt pilotprosjekt i regionen basert på denne modellen i 2013.
- Vil etablere samarbeidsavtaler med en rekke, for regionen, interne og eksterne aktører.
- En liten administrasjon vil bli etablert, sannsynligvis ved Kunnskapssenteret på St. Olavs Hospital i Trondheim når dette står ferdig.
- Er ved å avslutte en utdanningspilot for kjeveortopedier.
- Lyser ut PhD- og kortere forskningsstipender.

til det nasjonale pilotprosjektet om sykehusodontologi som blant annet foregår på St. Olavs.

Før ferdigstillelse av Kunnskapssenteret, har TkMN iverksatt konkret samarbeid med en større privat tannklinikk om kontor og klinisk arealleie.

Utdanningspilot

I to og et halvt år har TkMN drevet en desentralisert utdanningspilot for kjeveortopedier i Midt-Norge, direkte finansiert av Helsedirektoratet. To av kandidatene har hatt opphold i Trondheim, og en tredje har reist inn til i Trondheim en dag i uka for praksis. Så langt er det mye som tyder på at denne måten å drive utdanning på er for dyr. Når man først har lagt forholdene til rette og etablert veileder, praktiserende klinikk og videokonferanseutstyr, vil det være mer lønnsomt å utdanne betydelig flere enn tre stykker samtidig. Det er ventet at den nedsatte arbeidsgruppa vil komme med innspill til etablering av ny utdanning, basert på hvilke spesialister det er mangel på i regionen.

Akademisk interesse

For å få opp gløden og nysgjerrigheten rundt klinisk nær forskning, vil TkMN i løpet av høsten lyse ut kortere stipend hvor tannleger eller spesialister kan søke om å få støtte til å jobbe aktivt klinisk nært med et fagområde som de selv går i til daglig.

– Dette kaller vi Små-forsk, og arbeidet må være av en slik kvalitet at det blir godkjent i et fagtidskrift. Vi har gjennomført et forskningsforberedende kurs hvor det var seks deltagere. Disse har skrevet en artikkel som ble godkjent og publisert i Tidende i november i fjor, forteller Sunde.

Også for andre allmennpraktikere og spesialister som kunne tenke seg å gi seg i kast med et Små-forsk prosjekt, er det håp. TkMN ferdigstiller i disse dager en samarbeidsavtale med NTNU og Det medisinske fakultet, hvor kompetansesenteret i regi av NTNU stiller veileder til disposisjon på forskningsprosjekter. Statistikk, forskningsmetodikk og empiridata blir stilt tilgjengelig for den som skulle ønske å få frikjøpt tid til å engasjere seg i forskningsaktiviteter.

Sammen med NTNU har TkMN også laget et forslag til et doktorgradsløp basert på det såkalte HUNT-materialet, fra Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag (HUNT), en unik databank med data hentet fra Nord-Trøndelag. Befolkningen er fulgt gjennom lang tid, og heriblant finner man gode, valide data på tannhelse, rapportert fra både tannleger og pasienter.

Blir godt mottatt

Fredrik Sunde har for tiden et ambulerende kontor. Med sin laptop og mobiltelefon reiser han rundt i de tre fylkene for å fortelle om modellen og hvordan TkMN vil kunne se ut i fremtiden

– Det er viktig for kompetansesenteret å markere synlighet. Jeg sitter en del hos fylkestannlegene, men er også ute på private klinikker for å bygge relasjoner og komme i kontakt med den kliniske hverdagen. Mange er entusiastiske, og vil gjerne være med å bidra. Et godt fungerende desentralisert nettverk innen tannhelse er noe pasientene i regionen vil nyte godt av i lang tid fremover, sier Sunde.

Tone Elise Eng Galøen